

[Aksel Møller.]

at nu er den højtærede Udenrigsminister med sin Mening blevet Medlem af en Regering, hvori han ikke behøver at lægge Sordine paa denne Mening, og hvori han ej heller behøver at haabe paa, at et Flertal vil umuliggøre, hvad han lader komme til Behandling. Hele det sydslesvigske Spørgsmaal, der spiller en saa afgørende Rolle i vort Lands Politik, har næppe haft Gavn af alt, hvad der her er sket.

Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen gjorde nogle Bemærkninger til mig om de Advarsler, vi havde rejst over for Venstres Politik i den bevægede Sommer og det bevægede Efteraar, der førte til Valg. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at disse Advarsler ikke kunde forstaas som en Opfordring til, at man skulde give Afkald paa at kæmpe for den Opfattelse, man nu engang havde af den Sag. Men den daværende højtærede Statsminister stod efter vor Opfattelse i en saa afgørende Stilling, at han maaske — det er dermed vore Advarsler motiveres — vilde have kunnet gavne Sydslesvig bedre i det lange Løb ved at overlade til andre at arbejde paa Fløjen og selv søge at samle fast omkring sig dem, hvis Anskuelse faldt sammen med hans, og saa lade Tiden arbejde for, at disse Anskuelse kunde blive det danske Folks. Men alt det er jo nu ogsaa Historie, og vi vender os da mod den Fremtid, som den nye Regering kan give os paa dette og andre Omraader; det er vel først og fremmest det, vi har at tage Stilling til.

Om den sønderjyske Sag fremsatte den højtærede Statsminister nogle faa Udtalelser i sit Svar. Om disse Udtalelser vil jeg gerne sige, at jeg takker i alt Fald for den, som den højtærede Minister fremkom med, da han understregede, at den eneste Aarsag til, at Danmark ikke nu rejser Kravet om Selvbestemmelsesret for Sydslesvigerne, er, at de nationale Forhold i Sydslesvig er saa uafklarede, som de er. Jeg forstaar dermed, at det, der er imellem os, og det, der har afstedkommet den store Strid og den endelige Forandring af den øjeblikkelige Magtstilling her i Landet, ikke er Spørgsmaalet om Selvbestemmelsesretten, ej heller Spørgsmaalet om en fremtidig dansk Aktion for at tilvejebringe en Selvbestemmelsesret for Sydslesvigerne, men alene Ængstelse for de uafklarede nationale Forhold i Sydslesvig. Kommer en Afklaring, kommer altsaa ogsaa en ny Situation.

Jeg kan meget vel forstaa, at den højtærede Statsminister fælder en Lanse for det ærede Medlem Hr. Alsing Andersen.

Han vilde utvivlsomt ikke være den, jeg anser ham for at være, som jeg kender ham, hvis han ikke havde gjort det. Men jeg tror, han misforstod, hvad det var, det for mig Vedkommende drejede sig om. Jeg har ikke udtalt mig om Rigsretsanklage mod den forhenværende Forsvarsminister. Jeg har alene hæftet mig ved en Fejl, som blev begaaet den 8. April, og en Fejl, begaaet den 9. April om Morgenen, hvoraf den første bestod i, at den Ordre, som den daværende Forsvarsminister gav videre fra et Raad hos Kongen til Værnene, blev misforstaaet. Hvem der er Skyld i denne Misforstaaelse, vil vel egentlig aldrig rigtig kunne blive opklaret, men een Ting er da givet: at det paa Baggrund af, hvad denne Misforstaaelse førte til, vilde være urigtigt paa ny at placere den daværende Forsvarsminister i Kongens Raad.

Det er absolut ikke nogen Trøst, at den Skæbne, der kom over os den 9. April om Morgenen, alligevel ikke havde kunnet afværges, uanset om Ordren var blevet forstaaet eller ej, for vor Skæbne kunde i hvert Fald være blevet værdigere. Det mest forsmædelige af, hvad vi oplevede dengang, er, at København blev taget paa Sengen, at Kastellet blev taget i den bare Skjorte, og derfor forekommer det mig, at Ordren, ret givet videre og ret forstaaet hos dem, der skulde sætte den i Kraft, i alt Fald kunde have sparet os for i Verdenspressens Bevidsthed at komme til at staa slaet ud ynkeligt og forsmædeligt.

Den højtærede Statsminister syntes en hel Del forarget over, at man tiltænkte hans Regering socialistisk Maal. Den Forargelse synes jeg i og for sig han kunde have sparet sig. Han er jo valgt paa et Program, der opstiller Socialisering af private Virksomheder som Maalet for hans Politik. Han har omgivet sig med Ministre, der offentligt kendes for deres Iver for en saadan Politik. Ja, selv det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, der rakte den højtærede Statsminister Magtens Insignier, har jo fundet det nødvendigt, at den højtærede Statsminister fremsatte en Udtalelse, som viste, hvad Regeringen vilde i denne Henseende.

Paa Forhaand kan da en socialdemokratisk Regering ikke vente, at man skal godkende den som en Regering, der sigter imod at indføre frie Erhvervsforhold her i Landet.

Særlig stor bliver Indignationen over, at jeg har fremført nogle Træk af den højtærede Undervisningsministers, skal jeg sige tidligere fjendtlige Indstilling over for det saakaldte privatkapitalistiske Samfunds-